

Joakin Ezpeleta Agirrebengoa
Oñati, Gipuzkoa
(1934-2024)

Aurkibidea

Biografia

Zañartu auzoko Zelakogoikoa baserrian jaio zen 1934an. Aita bertakoa zuen eta ama auzo bereko Etxezuri baserrikoa. Sei anai-arreba ziren. Eskolan Zañartu auzoan bertan ibili zen zazpi urterekin hasi eta bederatzi urtera arte; geroago, maristetan ere ibili zen. Eskola utzi ondoren, 17 urtera arte, aita hil zitzaien arte, egur-lanean ibili zen aitarekin. 1966an, ezkondu zenean, Zelaberri etxera aldatu ziren bizitzera eta bertan bizi da ordutik.

Zintak

ONA-087

- **Proiektua:** Deba eskualdeko ahotsak - Oñati
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane - Elortza, Kepa
- **Data:** 2009-03-18
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Elortza, Kepa

ONA-088

- **Proiektua:** Deba eskualdeko ahotsak - Oñati
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane - Elortza, Kepa
- **Data:** 2009-03-18
- **Iraupena:** 20 min
- **Euskarria:** MiniDV

Pasarteak

1. Auzoko eskola nork eraiki zuen

- **Erref:** ONA-087/003
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:02:49. **Bukatu:** 00:06:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Auzoko eskolan hasi zen ikasten. Eskola, Santa Kruz ermita eta bost mojentzako etxea nork eta noiz egin zituen azaltzen du.

2. Kaleko maristen eskolara

- **Erref:** ONA-087/004
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:06:01. **Bukatu:** 00:09:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Bederatzi urterekin maristen eskolara joan zen. Oinez joaten zen eskolara. 14 urtera arte ibili zen maristetan. Auzoko eskolako Karitateko mojen oso oroitzapen ona du. Kaleko Ospitaleko mojen ordena berekoak ziren.</p>

3. Zañartuko eskolara beste auzoetatik

- **Erref:** ONA-087/005
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:09:14. **Bukatu:** 00:11:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Urte askoan Zañartun egon zen Sor Karmen moja tren geltokian hil zen, istripuz. 1906. urtean eraiki omen zuten Santa Kruz ermita. Zubillagatik hasi eta Casablanca auzorainoko (gaurko Otadui Zuhaiztia) neska-mutilak joaten ziren Zañartuko eskolara.

4. Eskolan instrukzio militarra

- **Erref:** ONA-087/006
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:11:35. **Bukatu:** 00:14:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Zurezko fusilak hartuta, instrukzioa irakasten zieten mojek eskolan. Mojetan ez, baina maristek zigortu egiten zituzten euskaraz mintzatzeagatik. Zigorrok azaltzen ditu Joakinek.</p>

5. Eskolara bizikletaz

- **Erref:** ONA-087/007
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:14:34. **Bukatu:** 00:17:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

<p>Maristetako maisu batzuk gogoratzen ditu. Bizikletaz joaten zen kalera azken eskola urteetan. Gutxitan galdu zuen eskola baserriko lanengatik. Eskola bukatu eta gero, kaleko akademia batean ikasi zuen.</p>

6. Zelakua auzunea

- **Erref:** ONA-087/008
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:17:01. **Bukatu:** 00:19:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Zelakua auzuneko baserrien inguruan neska-mutiko asko elkartzen ziren

jolaserako. Neskatilek eta mutikoez aparte ikasten zuten. Eskola urteak bukatu eta gero baserrian geratu zen. Aita berak 17 urte zituela hil zitzaion.

7. Amak etxeko ardura guztiak

- **Erref:** ONA-087/009
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:19:46. **Bukatu:** 00:21:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean etxeko garia, artoa eta babarrunaren zati bat Udolari eman behar izaten zitzaion. Sei behi zituzten baserrian. Etxeko eta baserriko lan guztien ardura amak zuen.

8. Auzoetako jaiak

- **Erref:** ONA-087/010
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:21:43. **Bukatu:** 00:24:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

<p>Auzoko jaiak Santikurtzetan izaten ziren; gonbidatu bazkariak, berriz, San Pedroetan, eta kalera gonbidatuta Gorpuzti egunean joaten ziren.</p>

9. Erromeriak eta Guardia Zibila

- **Erref:** ONA-087/011
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:24:40. **Bukatu:** 00:26:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Guardia Zibilek erromeriaren amaierako ordua zaintzen zuten. Inguruko auzo-jairik handienak San Pedrokoak (gaurko Torreauzo) ziren. Bergarako Pazkoetako jaietara trenez joaten ziren.

10. Barkilleroak jaietan

- **Erref:** ONA-087/012
- **Iraupena:** 0:05:07. **Hasi:** 00:26:22. **Bukatu:** 00:31:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

<p>San Prudentzioko jaietara joan zen batean, barkilleroari karamelu bat erosi eta bueltarako trena ordaintzeko dirurik gabe geratu zen. Treneko txartel-zulatzaila Etxebarrialdeko Bernabe zen. Barkilleroa Zazpitaurea ere etortzen omen zen.</p>

11. Igandetan kalera, zinera

- **Erref:** ONA-087/013
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:31:29. **Bukatu:** 00:33:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Bergarako festetarako trenari bagoi gehiago eransten zizkioten. 17 urte ingururekin hasi zen igandetan kalera joaten. Aloña zinemara joaten ziren. Azkenengo trenean Torreazura bueltatzen ziren, eta mus aldi bat jokatu ondoren, etxera joaten ziren.

12. Aitarekin egur lanean

- **Erref:** ONA-087/014
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:33:43. **Bukatu:** 00:36:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Lanbideak » Arotzak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Aitari egur lanetan laguntzen zion. Zuhaitzak bota, egurra prestatu eta zerrategietara garraiatzen zuten. Eurak erabiltzen zituzten karreteroak aipatzen ditu. Karreteroak euren artean antolatu eta egiten zituzten lanak. Egurra kamioientzako karga lekuetara eramaten zuten. Tren geltokira ere bai, batzuetan.

13. Errepideak eta karreteroak

- **Erref:** ONA-087/015
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:36:25. **Bukatu:** 00:38:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Errepide berriak egiteaz bat, karreteroen lana gutxitu egin zen. Auzoko errepidea auzolanean egin zuten.

14. Mahastiak Zañartu auzoan

- **Erref:** ONA-087/017
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 00:38:48. **Bukatu:** 00:42:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Joakinek ezagutu ez zituen arren, Zañartu auzoan mahastiak egon omen ziren. Idiekin lantzen zituzten mahastiok.

15. Auzoko txakolina eta tabakoa

- **Erref:** ONA-087/018
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:42:21. **Bukatu:** 00:44:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Lehenago txakolina egiten omen zuten. Ipentza baserriko aitajauna Santik tabako landareak hazten zituela gogoratzen du.

16. Etxeko esnea eta arrautzak saltzen

- **Erref:** ONA-087/019
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:44:22. **Bukatu:** 00:47:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Lur-sailak oso zatituta zeuden, eta garoa ebakitzean mugak ondo zaindu behar izaten zituzten. Joakinek etxeko esnea kalera eramaten zuen, eskolara bidean bezeroei banatzeko. Amak arrautzak saltzen zituen.

17. Arrautzak kare-esnetan kontserbatu

- **Erref:** ONA-087/020

- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:47:27. **Bukatu:** 00:49:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Motorrez arrautzak erostera etortzen zen gizona gogoratzen du. Baserririk baserri ibiltzen zen. Sobratzen ziren arrautzak kare-esnetan gordetzen ziren. Arrautza eta esnearen salmenta zen diru iturri nagusia.

18. Lehen landatzen ziren pinu motak

- **Erref:** ONA-087/021
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:49:21. **Bukatu:** 00:51:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Garai baten pinu silbestrea eta pinu maritimoa (Pinus pinaster) bakarrik zeuden. Gero insignisak (Pinus insignis) ordezkatu zituen. Basoetan gaztaina-txara asko zegoen, saskigintzarako "ondageia" jasotzeko. Gaitzak gaztainaondoak hondatu zituen, eta harrezkero pinua sartu zen.

19. Pinu ezberdinen lantzea

- **Erref:** ONA-087/022
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:51:50. **Bukatu:** 00:55:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Pinu maritimoa duela 60 urte inguru ezkutatu zen. Horren egurrarekin egiten ziren orduan tarima, ate eta abarrak. Pinu ezberdinen ezaugarriak azaltzen ditu. Landatzeko edota botatzeko garai egokiak kontuan izaten zituzten.

20. Garabiaren lana, eskuz

- **Erref:** ONA-087/023
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:55:00. **Bukatu:** 00:58:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Haritzondo gutxi geratzen ziren Joakin egur lanetan hasi zenerako. Garai

hartan ez zegoen haritza landatzeko aukera handirik. Orduan botatzen zuten pinu guztia zuritu egiten zuten. Karga lan guztia eskuz egiten zen.

21. Egurra zerrategietara

- **Erref:** ONA-087/024
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:58:07. **Bukatu:** 01:01:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Arrasateko Zerrajera lantegiak Zigarrola auzoan zuen zerrategira eramaten zuen egurra Joakinek. Oñatikoetarako ere egiten zuen lan. Hamalau zerrategi omen zeuden orduan Oñatin. Kalitateko egurra Zakariasen zerrategira eramaten zen, Olabarrietara.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-02-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com